

Bir Kütüphanecilik Kursu

Ş. Nail Bayraktar *

Geçmiş yıllarda halk, çocuk ve okul kütüphanelerinde çalışanlar için her yıl yaz aylarında Milli Eğitim Bakanlığı'nca ve Kültür Bakanlığı'nca hizmetiçi eğitim kursları düzenlenirdi. Bu konuda merhum Prof. Dr. Osman Ersoy ve Prof. Dr. Adil Artukoğlu'nun makalelerinde geniş bilgi vardır¹.

Osman Hoca'nın makalesi 1965 yılında İstanbul'da ve Ankara'da değişik aylarda yapılan iki kurs ile sona ermekte idi. Kurslardan biri 5-24 Temmuz tarihlerinde Kabataş Erkek Lisesi'nde düzenlenmişti². Açılış töreninde bulunmak üzere İstanbul kütüphanelerinden bir grup liseye gitmiştik. Osman Ersoy Bey'le orada karşılaştım. O gün kendisiyle fazla görüşemedim, sadece selamlaştık.

(Resim 1): 1965 yılı kursunun açılış sabahı (sağdan üçüncü Prof. Dr. Osman Ersoy)

* Emekli Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdür Yardımcısı.

¹ Ersoy, Osman. (1965). Kütüphanecilik kursları. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Dergisi* XXIII (1-2), 49-59.

Artukoğlu, Adil. (1979). Türkiye' de kütüphanecilik eğitime genel bakış. *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni* XXVIII (1-2), 1-11.

² Kütüphanecilik kursu açılıyor. (1965). *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni*. XIV (1-2), 68.

İki yıl sonra 7-26 Temmuz 1967 tarihlerinde İstanbul'da Vefa Lisesi'nde halk kütüphanesi müdürleri ile halk ve çocuk kütüphaneleri memurları için üç kurs düzenlenmişti. Kursta ders verenler arasında Prof. Dr. Osman Ersoy da vardı. Ben de idari görevliydim. Böylece onunla yeniden karşılaşmış oldum. Üç haftalık kurs boyunca Osman Hocayı daha yakından tanıma imkânı doğdu³. Mütevazı, dost canlısı, kütüphaneciliği çok seven ve o sevgiyi herkese aşılamaya çalışan, insanlara karşı yüreği sevgi dolu, kibar ve hoşgörülü biri olduğunu orada gördüm. Ayrıca, o süre içinde Necmeddin Sefercioğlu Bey'le de iyi dost olduk.

Kursa katılanların sayısı hayli fazla idi⁴. Üç kursta otuzar kişi bulunuyordu. Her gün öğlene kadar dersleri takip ediyorlardı. Öğleden sonraları İstanbul kütüphanelerine uygulama için gidiliyordu. Programda ayrıca müze ziyaretleri de vardı. Bir gece de hep birlikte İstanbul Şehir Tiyatroları Rumelihisarı sahnesindeki "*Bir Kavuk Devrildi*" oyununa gidilmişti.

Temmuz ayının ortalarında mehtaplı bir gecede; mehtabın Boğaziçi sularına aksettiği bir atmosferde, tarihi bir eseri seyretmek herkesin hoşuna gitmişti. Esasen kursların bir amacı da ülkenin kültür merkezi İstanbul'da müze, tiyatro ve benzeri kültürel mekanları yurdun dört köşesinden gelen meslektaşların ziyaret etmelerine imkan sağlamaktı. O yıllarda bu onlar için büyük bir kazanım idi.

Tabii onların asıl gayesi meslekî bilgilerinin arttırmak ve geliştirmektir. Bu amaçla dersleri pür-dikkat dinliyor, kendilerine dağıtılan ders notlarını akşamları lisenin bahçesinde okuyor ve arkadaşlarıyla müzakere ediyorlardı. Kursa katılanların bir ortak yanı da şu idi: Hepsi Osman Hoca'yı çok sevmiş ve ona saygı duymuştu.

Kurs sonunda yapılan sınavda başarı oranı tamdı. İstanbul'dan ayrılırken, meslektaşlar bilgi yüklü olarak kütüphanelerine dönüyorlardı. Takip edebildiğim kadarıyla, çoğu uzun yıllar kütüphanelerde şevkle hizmet etti. Kurs başarı belgelerini de çalışma masalarının arkasındaki duvarda, çerçeve içinde, gururla muhafaza ettiler.

Kurstan sonra ben de bir başarı belgesi aldım. Bu resmi bir belge değildi. Osman Ersoy Bey'in samimi duygularını ifade eden, aynı zamanda nezaketini ve büyüklüğünü gösteren bir mektup idi. Onu yıllarca saklamışım. Vefatından bir süre sonra kitapların arasından raflarda karşıma çıktı. Yeniden okudum ve duygulandım. O âlicenap insanın mektubunun unutulup gitmesine gönlüm razı olmadı ve bu kurs yazısının sonuna metni aynen eklemekten kendimi alıkoyamadım.

³ Merhum Osman Ersoy ile 1965 ve 1967 kursları arasında, 24-25 Eylül 1966 tarihlerinde Kayseri'de yapılan Türk Kütüphaneciler Derneği Kurultayı'nda da bir arada olmuştuk. Ancak orada toplantının telaşı içinde fazla görüşme fırsatım olmamıştı.

⁴ Kurslarda ders verenlerin ve 3 kursa katılan 90 kişinin tam listesi için bk: *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni* (1967), XVI (3), 216-218.

Ancak; iltifat dolu mektubun yayınlanmasından dolayı bir yandan sıkılıp utanç duyuyorum, diğer yandan da sevenleri tarafından okunmasının doğru olacağını düşünüyorum. Bu duygular içinde O'nu bir kere daha rahmetle ve saygı ile anmak istiyorum. Ruhu şad olsun!

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DİL VE TARİH - COĞRAFYA FAKÜLTESİ
KÜTÜPHANECİLİK KURSUSU

Ankara, 4 / 10 / 1967

Aziz ve Sevgili Kardeşim Nail Bey,

Size ve Nimet Hanıma teşekkür etmek için bu kadar geç kaldığıma çok üzgünüm. Kurs dönüşü, Kardeniz bölgesindeki kütüphaneleri ziyarete gidişim, ve geziden yeni dönüşüm, mektubumun gecikmesinin gerçek sebebini teşkil ediyor. Beni bağışlayınız.

Vefa Lisesi'ndeki Kütüphanecilik Kursu ve çok değerli müdürleri olan sizleri unutmak elbette mümkün değil. Kursların, üzücü ve sevindirici her olayını bizimle paylaşmak için yuvanızı terk edip, o bakimsiz okulun bir sınıfında kalmayı göze almanız gerçekten büyük bir fedakârlıktı. Bizler üzülmemeyelim diye çektiğiniz sıkıntı ve üzüntüleri yakından izledim. İzledim de sizin gibi vefakâr ve fedakâr iki değerli meslektaşımle neden çok daha önceleri yakından tanışamadığıma hayıflandım. Dostun, meslektaşına sizler kadar candan ve gönüllü olanlarını bulmak benim için İstanbul Kütüphanecilik kurslarının en büyük kazancı olduğuna inanmanızı isterim. Üç hafta içinde o kadar çok yakınlığınıza, kardeşliğinize, iğiliğinize, düzenliliğinize ve konukseverliğinize şahid oldum ki hangisine teşekkür edeceğimi bile bilemiyorum. Tanrının bu kadar çok iyilikleri bir çift te toplamış olması ve bu çiftin benim meslektaşlarım olmasında ne kadar çok memnun olduğumu bilemezsiniz. Sizleri yakından görmek ve tanımak eminim benim gibi, kursa katılan bütün arkadaşları da mesteklerine ısırdırınmış ve bağlamıştır. Sağ olunuz, var olunuz. Tanrım hemen tuttunuz dalı altın etsin.

Konukseverliğinizi çoğu kere aştığımızı, çokça zahmetler vererek sizleri üzdüğümüz için bizi bağışlayınız. Çamlicenizi, şirin yuvanızı çok beğendiğimi ve bu ~~bu~~ güzel yerlerde sizleri çok asil ve kibar insanlar olarak bulduğumu ifade edeyim.

Nimet Hanıma saygı ve selâmlar, sizin hasretle gözlerinizi öper, ikinize de başarı, saadet ve sağlıklar dilerim kardeşim.

Osman Ersoy

Osman Ersoy